

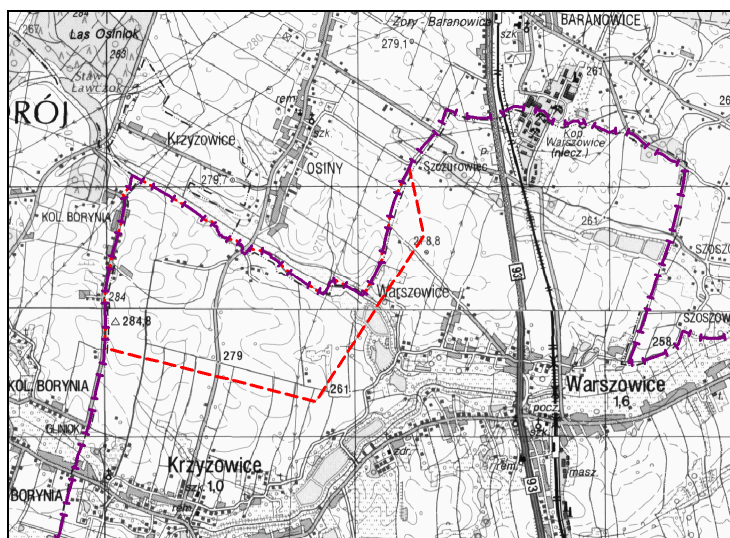
Geologic

44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PAWŁOWICE W GRANICACH ZŁOŻA ŻORY - WARSZOWICE

Zlecniodawca: Pracownia Urbanistyczna w Rybniku sp. z o.o.
ul. Wodzisławska 30
44-200 Rybnik

Autorzy: Sylwia Miłowska
Tomasz Miłowski

Data wykonania: lipiec 2013 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	
1.1	Cel, zakres pracy, powiązania z innymi dokumentami	4
1.2	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	6
1.3	Cele ochrony środowiska oraz sposoby ich realizacji w studium.....	6
1.4	Ustalenia i główne cele studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice	6
2.	Charakterystyka środowiska	
2.1	Położenie fizyczno-geograficzne	9
2.2	Budowa geologiczna	9
2.3	Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe.....	9
2.4	Wody podziemne	10
2.5	Klimat i warunki topoklimatyczne.....	11
2.6	Powierzchnia ziemi	11
2.6.1	Ukształtowanie terenu, zjawiska osuwiskowe, osiadania terenu na skutek eksploatacji górniczej	11
2.6.2	Gleby	12
2.7	Zasoby naturalne	13
2.8	Środowisko przyrodnicze	13
2.9	Obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r.....	14
2.10	Krajobraz	14
2.11	Korytarze ekologiczne	15
2.12	Zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	15
3.	Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń studium.....	15
4.	Istniejące problemy ochrony środowiska	15
5.	Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń studium.....	16
5.1	Wpływ na wody powierzchniowe	16
5.2	Wpływ na wody podziemne	17
5.3	Wpływ na klimat	17
5.4	Powierzchnia ziemi	17
5.4.1	Wpływ na ukształtowanie terenu	17
5.4.2	Wpływ na gleby	18
5.5	Wpływ na zasoby naturalne	18
5.6	Wpływ na środowisko przyrodnicze	19
5.7	Wpływ na obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r. i na korytarze ekologiczne	20
5.8	Wpływ na krajobraz	21
5.9	Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	21
5.10	Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców	21
5.10.1	Jakość Powietrza atmosferycznego	21
5.10.2	Klimat akustyczny.....	22
5.10.3	Pole elektromagnetyczne	22
5.10.4	Gospodarka odpadami	23
5.10.5	Zagrożenie powodziowe	23
5.10.6	Zagrożenie osuwiskowe	23
6.	Przewidywane możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko	23

7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	23
8. Możliwości rozwiązań alternatywnych dla obszaru Natura 2000	25
9. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	25
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	26
11. Literatura	28
12. Dokumentacja fotograficzna	29

Spis rysunków

Rys. 1 Wskazanie terenów przeznaczonych do urbanizacji

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice, który to projekt został sporządzony przez zespół Pracowni Urbanistycznej w Rybniku w lipcu 2013 r. Niniejsza prognoza została wykonana na zlecenie Pracowni Urbanistycznej w Rybniku sp. z o.o.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z póź. zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w studium kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy.

Do pozostałych celów realizacji prognozy zalicza się:

- a) wyeliminowanie jeszcze na etapie sporządzania studium, ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju analizowanego obszaru i jego otoczenia,
- b) ocenę skutków oddziaływania przyjętych kierunków zagospodarowania gminy na środowisko, a co za tym idzie określenie wpływu nowego przeznaczenia terenów na poszczególne rodzaje użytkowania oraz określenie warunków zagospodarowania tych obszarów,
- c) wprowadzenie ustaleń umożliwiających działalność gospodarczą na analizowanym terenie i zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej przy równoczesnym zachowaniu równowagi przyrodniczej i trwałości procesów przyrodniczych,
- d) ocenę na ile ustalenia studium pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone, czy też zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia, a także na ile stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Reasumując prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami studium, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń studium na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

- a) zawiera
 - ustalenia i główne cele projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- b) określa, analizuje i ocenia
 - istniejący stan środowiska,
 - potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
 - przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
 - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
 - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,
- c) przedstawia
 - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
 - możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Zakres niniejszej prognozy został również uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska pismem nr WOŚ.411.29.2013.MG z dnia 5 marca 2013 oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym pismem znak 17/NS/ZNS.522-6/160/2013 z dnia 1 marca 2013 r.

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2004 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Pawłowice, Pracownia Urbanistyczna w Rybniku, Pawłowice, listopad 2009 r. - Uchwała Nr XXVII/ 314 / 2009 Rady Gminy Pawłowice z dnia 24 listopada 2009;
- Uchwała nr XIV/190/2004 Rady Gminy Pawłowice z dnia 6 lutego 2004r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części sołectwa Krzyżowice w gminie Pawłowice.
- Uchwała nr XXIV/340/2005 Rady Gminy Pawłowice z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Warszowice w gminie Pawłowice. (obszar 2)

- Uchwała nr XXXVI/468/2006 Rady Gminy Pawłowice z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części sołectwa Krzyżowice w gminie Pawłowice. (obszar 16 i 17 b).
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla gminy Pawłowice, Weronia sp. z o.o., Katowice, 2008 r.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice w granicach złoża Żory -Warszowice, Geologic, Rybnik, kwiecień 2013 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do studium,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu Studium w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w kwietniu 2013 r.
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI W STUDIUM

W projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Podstawą formułowania ustaleń projektu studium była zasada zrównoważonego rozwoju, która zakłada m.in. ochronę i racjonalne kształtowanie cennych zasobów środowiska przyrodniczego poprzez kształtowanie struktur przestrzennych nie naruszających jego walorów oraz umożliwiających aktywną ochronę jego wartości prowadzących do realizacji ekorozwoju.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PAWŁOWICE

Zgodnie z obowiązującym dla gminy Pawłowice studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego¹ na analizowanym terenie ustalono następujące tzw. jednostki urbanistyczne: tereny R1 – zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej na obrzeżach kompleksów rolnych, R2 – rolnicze o znacznych arealach, M2 – mieszkaniowe

¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Pawłowice, Pracownia Urbanistyczna w Rybniku, Pawłowice, listopad 2009 r. - Uchwała Nr XXVII/ 314 / 2009 Rady Gminy Pawłowice z dnia 24 listopada 2009

jednorodzinne, Z2 – dolin rzek i potoków, W – wód powierzchniowych. Przeznaczenia te w zasadzie odpowiadają bieżącemu użytkowaniu terenów. Projekt studium w sposób bardzo nieznaczny zmienia granice niektórych z tych terenów t.j. np. skorygowano nieznacznie zasięg terenów M2 przy ul. Śląskiej oraz terenów R1 przy ul. Stawowej. Nie wprowadzono innych zmian w stosunku do studium z 2009 r. jeśli chodzi o zasięg jednostek urbanistycznych.

Poza drobną korektą granic niektórych z terenów projekt studium wprowadza możliwość lokalizowania na terenach R2 odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW. Możliwość ta nie dotyczy elektrowni wiatrowych, gdyż w projekcie studium wprowadzono zakaz ich realizacji w odległości 20 km od radaru meteorologicznego na górze Ramża, głównie chodzi tu o możliwość lokalizacji popularnych ostatnio elektrowni słonecznych czyli tzw. ogniw fotowoltaicznych.

Osobnym zagrożeniem dla tego terenu mogą być plany eksploatacji węgla kamiennego w złożu „Żory - Warszowice” przez Jastrzębską Spółkę Węglową S.A (lub inny podmiot). Konieczność zmiany studium wyniknęła bowiem z wniosku JSW o wprowadzenie granic nowo udokumentowanego złoża „Żory-Warszowice”, należy jednak zwrócić uwagę, że na analizowanym terenie znajdowało się złożo węgla kamiennego „Warszowice Pawłowice płn”, więc właściwie projekt studium nie wprowadza novum w postaci nowego elementu, a jedynie ujawnia nazwę istniejącego złoża i wprowadza jego skorygowane granice. Ewentualna eksploatacja mogłaby doprowadzić do osiadań terenu, zaburzenia spływu wód powierzchniowych, strat dóbr materialnych oraz uruchomienia procesów osuwiskowych. Na dzień dzisiejszy nie są jednak znane żadne szczegółowe dane dotyczące prowadzenia eksploatacji jak np. horyzont czasowy czy wartości osiadań. Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zasadzie nie ma wpływu na prowadzenie podziemnej działalności górniczej, z założenia bowiem odnosi się tylko do powierzchni terenu. Zgodnie z przepisami art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2011 nr 163 poz. 981) w nawiązaniu do art. 96 ustęp 1 w suikzp ujawnia się udokumentowane złoża kopalin, co projekt studium dokonuje. Artykuł 95 ust. 1 nakazuje:

„Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.”

Zgodnie z brzmieniem cytowanej wyżej ustawy prawo geologiczne i górnicze:

„Art. 23 ust. 2 pkt. 2 wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów wymaga uzgodnienia z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) właściwym ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności; kryterium uzgodnienia jest zgodność zamierzonej działalności z przeznaczeniem lub sposobem korzystania z nieruchomości określonym w sposób przewidziany w art. 7.”

„Art. 7. 1. Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.”

Tak więc minimalnym kryterium dla uzyskania koncesji na podziemne wydobywanie kopalin jest ujawnienie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego udokumentowanych złóż kopalin – co w projekcie studium musi zostać spełnione. Dalszym kryterium, na etapie uzyskania koncesji jest wykazanie czy działalność górnicza nie naruszy przeznaczenia określonego w mpzp. Innymi słowami, dla terenu gminy Pawłowice konieczne będzie wykazanie czy w dalszym ciągu możliwe będzie zachowanie przeznaczeń terenu: np. tereny mieszkaniowe nie mogą utracić możliwości zabudowy, tereny rolne możliwości prowadzenia upraw polowych, a tereny leśne prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010r. Nr 213, poz. 1397) uzyskanie koncesji na podziemną eksploatację węgla kamiennego wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w którego granicach znajdują się udokumentowane złoża węgla kamiennego obligatoryjnie musi je ujawnić, co w żaden sposób nie przesądza jednak o dopuszczeniu do eksploatacji. Dopuszczenie takie jest dopiero elementem dalszego postępowania administracyjnego. Nie jest możliwym oszacowanie na etapie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ewentualnych skutków eksploatacji ze względu na brak konkretnych dokumentów (t.j. raportu oddziaływania na środowisko).

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Opracowanie obejmuje część terenu złoża „Żory – Warszowice”, która to część położona jest w granicach sołectwa Krzyżowice i nieznacznie sołectwa Warszowice. Oba sołectwa administracyjnie przynależą do gminy Pawłowice, a ta z kolei położona jest w powiecie pszczyńskim, w województwie Śląskim. Pozostała część złoża położona jest w granicach miast Jastrzębie-Zdrój i Żory. Powierzchnia obszaru objętego opracowaniem (a więc terenu złoża w gminie Pawłowice) wynosi ok. 237 ha. Jest to teren o charakterze rolnym, znajduje się tu tylko kilkanaście gospodarstw oraz pola uprawne. Obejmuje północną część sołectwa Krzyżowice z kolonią Borynia i rejonem ulic: Partyzantów, Śląskiej i Stawowej.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego obszar sołectwa znajduje się w mezoregionie Płaskowyż Rybnicki (341.15), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), podprovincji Wyżyna Śląsko – Krakowska (341), prowincji Wyżyna Polska.

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem tektonicznym obszar będący przedmiotem opracowania zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części niecki górnośląskiej. Jest ona wypełniona **karbońskimi** osadami węglonośnymi leżącymi na znacznie starszym krystalniku górnośląskim. Osady karbońskie są zaliczone do serii mułowcowej (westfal A+B). Osady karbonu nie odsłaniają się na powierzchni terenu. Stratoizohipsa karbonu produktywnego reprezentowana jest przez rzędną ok. 600 m.

Całość osadów trzeciorzędowych została zaliczona do miocenu i reprezentowana jest przez iły i piaski (na Mapie geologicznej Polski w skali 1:200000² określone jako warstwy skawińskie ^sNb¹).

Czwartorzęd Według szczegółowej mapy geologicznej Polski³ całość analizowanego terenu przykrywają warstwy czwartorzędowe. W budowie geologicznej dominują lessy i gliny lessopodobne IQ^{p4}, deponowane tu w czasie trwania zlodowacenia północnopolskiego. Występują one na wyniesieniach terenu. W północnej części terenu, w dolinie Osiny występują mułki, piaski i żwiry rzeczne rQ_h.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE I ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym terenie nie występują ciekі powierzhniowe. Poza północną częścią terenu, w Żorach przepływa ciek Osiny, który stanowi dopływ Pszczynki. Jego źródła znajdują się w odległości ok. 4 km na zachód w Żorach pomiędzy Skrzeczkowicami i Lasokami. Ciek ma charakter niewielkiej rzeczki czy nawet strumienia. Jego koryto jest wyprostowane i uregulowane. W części północno – zachodniej analizowanego terenu znajdują się dwa niewielkie stawy (pow. 1,25 ha i 1,1 ha).

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występowały zjawiska powodziowe.

² Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979

³ Wójcik A.: „Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark M-34-74-A Zebrzydowice, PIG, Warszawa, 2007

Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959

2.4 WODY PODZIEMNE

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Cieszyn analizowany obszar wchodzi w skład przedkarpackiego regionu hydrogeologicznego XXII, podregion przedkarpacko – śląski XXII 7, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach czwartorzędowych.

Według Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50000⁴ na analizowanym terenie występują użytkowe poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych. Dla tego piętra użytkowego wyznaczono jednostkę hydrogeologiczną 1abQIII. Czwartorzędowe piętro wodonośne budują osady rzeczne dolin rzecznych Pszczynki i Osinki. Wykształcone są one w postaci otoczków oraz żwirów i piasków, poza korytami górne partie żwirów i piasków bywają niekiedy zaglinione. Miąższość strefy zaglinionej z reguły przekracza 3 metry, osiągając lokalnie ponad 10 metrów. Miąższość utworów czwartorzędowych dochodzi do 10 metrów. W wyższej części terenu występuje poziom wodonośny związany z wysoczyznami. Jest on zakryty lub częściowo zakryty, o charakterze porowym. Osady zawadnione zalegają na łąkach lub piaskach trzeciorzędowych. Zasilanie wód podziemnych odbywa się poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także infiltrację wód powierzchniowych (cieków). Poziom wodonośny występuje na ogół na głębokości 5 – 15 m poniżej powierzchni terenu. Wody omawianego poziomu związane z utworami terasowymi (holoceńskimi) i wodnolodowcowymi stanowią ciągły horyzont o charakterze swobodnym.

Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi od 10 do 30 m³/h. Na całej powierzchni jednostki stopień zagrożenia wód jest wysoki, występuje brak izolacji i obecność ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód jest średnia (II) i wymagają one prostego uzdatnienia.

Tabela 1 Główne parametry jednostek hydrogeologicznych

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Głębokość występowania	Miąższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
1abQIII	Q	5 - 15 m	5,6	5,7	53	259	207

Wyznaczone na Mapie waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych GZW (Rózkowski, 1997) UPWP Rejon Górnej Odry i Rejon Małej Wisły odpowiadają jednostce hydrogeologicznej **1abQIII**. Zasięg tej jednostki jest analogiczny z wydzielonymi przez Rózkowskiego UPWP QII.

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878) na części analizowanego terenu znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 345 Zbiornik Rybnik.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany teren znajduje się w JCWPd nr 142.

⁴ Chowaniec J., Witek K., „Mapa Hydrogeologiczna w skali 1:50000 wraz z objaśnieniami, ark M-34-74-A Zebrzydowice, PIG, Warszawa, 2000

Ujęcia wód podziemnych.

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych mające znaczenie gospodarcze, dla których ustanowione byłyby strefy ochrony bezpośredniej lub pośredniej.

2.5 KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE

Podział Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne (R. Gumiński 1948) klasyfikuje obszar gminy do dzielnicy podsudeckiej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C, liczba dnia z przymrozkami waha się od 100 do 120, a dni z pokrywą śnieżną od 60 do 70. Wysokość opadów sięga 760 mm, z maksimum około lipca (90mm) i minimum około stycznia (40mm). Cyrkulacja odzwierciedla cyrkulację ogólną z dominacją kierunków SW (28%) oraz zbliżonym udziałem wiatrów z kierunków S i SE (14 i 13%). Średnia prędkość wiatrów z kierunku S i SE to 2,4 m/s, prędkość wiatrów z kierunku SW to 3,8 m/s (Absalon 1995). Na analizowanym terenie można wyróżnić topoklimat rolnicze na który w dolinie cieką Osiny nakłada się topoklimat dolin rzecznych (obszar predysponowany do tworzenia się zastoisk chłodnego powietrza i mgieł).

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZJAWISKA OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

Ukształtowanie terenu

Rzeźba analizowanego terenu ma charakter rzeźby postglacjalnej, która częściowo przykryta została lessami, a następnie przekształcona denudacyjnie, głównie przez erozję i akumulację rzeczna⁵. Najwyższym punktem analizowanego terenu jest rejon ul. Partyzantów, gdzie wysokość osiąga 284 m n.p.m. Powierzchnia terenu opada w kierunku północno-wschodnim, w stronę doliny cieką Osiny. W środkowej części terenu rzędne osiągają wartość ok. 270 m n.p.m. W dolinie Osiny rzędne wynoszą ok. 260 m n.p.m.

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym terenie znajdują się tereny predysponowane do powstania ruchów masowych ziemi. W latach 2010 – 2011 Starostwo Powiatowe w Pszczynie zleciło wykonanie inwentaryzacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Celem prac było stworzenie rejestru zawierającego informacje o ruchach masowych ziemi na obszarze Powiatu Pszczyńskiego. W pierwszym etapie wyznaczono tereny predysponowane do powstania osuwisk oraz tereny zagrożone powstaniem osuwisk. W następnym etapie doprecyzowano występowanie osuwisk. W rezultacie na terenie powiatu pszczyńskiego stwierdzono występowanie wszystkich wyżej wymienionych kategorii terenu. W dokumentacji przyjęto następujące nazewnictwo:

obszarem predysponowanym do występowania ruchów masowych jest obszar, w którym uwarunkowania geologiczno-geomorfologiczne nie wykluczają rozwoju takich procesów w przyszłości.

⁵ Na podstawie: Chmura A. I in., Rozpoznanie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemi wraz z programem wykonania prac terenowych oraz dokumentowania osuwisk na obszarze Powiatu Pszczyńskiego; PIG Sosnowiec, listopad 2010

tereny zagrożone ruchami masowymi są obszarami (wyznaczone poza osuwiskami), w których obecne są czynniki wskazujące na występowanie ruchów masowych w przeszłości, a zatem są obszarami gdzie można spodziewać się ponownego rozwoju ruchów masowych w przyszłości;

Osuwiska – to tereny na których obserwuje się ruchy masowe ziemi. Osuwiska dzielą się na:

osuwiska aktywne ciągle są w ciągłym ruchu lub objawy ich aktywności występowały w trakcie prowadzenia rejestracji, albo w ciągu co najmniej ostatnich 5 lat.

osuwiska aktywne okresowo - objawy aktywności występowały w nieregularnych odstępach czasu, w ciągu ostatnich 50 lat.

Osuwiska nieaktywne są ustabilizowane, w ich obrębie nie obserwowano i nie udokumentowano objawów aktywności w ciągu co najmniej ostatnich 50 lat.

Osuwiska o zmiennej (zróżnicowanej) aktywności

Obszary predysponowane do rozwoju ruchów masowych, określono na podstawie uwarunkowań geologiczno-morfologicznych takich jak:

- nachylenie powierzchni terenu $>5^{\circ}$ i wysokości względnej stoku/zbocza $> 3-5$ m
- sprzyjająca litologia i układ warstw (skały o różnych właściwościach fizycznych i o różnej przepuszczalności) – w tym wypadku stok wzgórza lessowego, rozcięty przez przez rzekę Pszczynkę i fragmentowany potokiem Osiny i ciekim okresowym.

Aktualnie w obszarach tych brak jest intensywnego czynnika naturalnego, który uaktywniał by ruchy masowe. Natomiast procesem ułatwiającym ich rozwój może być działalność człowieka, polegająca głównie na: podcinaniu zbocza/stoku oraz prowadzeniu wykopów lub nadsypywań stoku. Zmiana parametrów stoku wskutek prowadzenia prac ziemnych/górnictwa poprzez prowadzenie wykopów (o głębokości > 3 m), podcięcie stoku lub nadsypywanie (przekraczające wartości nachylenia 150) może uaktywnić procesy osuwiskowe. Wymienione działania zwiększają parametry stoku, intensyfikują spływy powierzchniowe wód opadowych, tworzą systemy sztucznego spływu powierzchniowego. Powstają nowe elementy rzeźby terenu i procesy geologiczne zwiększające predyspozycje obszaru do rozwoju ruchów masowych.

Osiadania terenu na skutek eksploatacji górniczej

Na większości analizowanego terenu nie była prowadzona działalność górnicza i nie występują zjawiska z tym związane. Niewielka południowa część terenu znajduje się w granicach terenu górnictwa Krzyżowice III ustanowionego dla eksploatacji węgla w złożu Pniówek. W granicach terenu górnictwa Krzyżowice III ujawniły się wpływy od eksploatacji prowadzonej na południe od analizowanego terenu. Wpływy nie przekraczały I kategorii terenu górnictwa.

2.6.2 GLEBY

Analizowany teren ma charakter wybitnie rolniczy. Zdecydowanie przeważają tu wielkopowierzchniowe grunty orne. Jedynie w dolinie potoku Osiny występują niewielkie płaty łąk, pastwisk i trzcinowisk. Powierzchni zadrzewionych jest niewiele, a tereny ujęte jako las w ewidencji gruntów zajmują łącznie tylko 0,17 ha. Zabudowa skupia się wokół ul.

Śląskiej i ul. Partyzantów. Bardzo duży udział gruntów rolnych pozostających w użytkowaniu związany jest z dużą ilością gleb dobrych klas. Gleby klasy III zajmują łącznie powierzchnię aż 186 ha, spośród 237 ha na które składa się teren opracowania. Obok gleb klasy III występują również dobre gleby klasy IVa. Jedynie w dolinie potoku Osiny spotyka się niewielkie powierzchnie łąk i pastwisk klasy IV i V. Rozmieszczenie gleb klasy III i terenów ujętych jako las w ewidencji gruntów przedstawiono na rysunku nr 1.

Typy gleb na analizowanym terenie reprezentowane są w części zachodniej przez gleby brunatne wyługowane i kwaśne, a w części wschodniej przez gleby pseudobielicowe. Mniejsze powierzchnie zajmują gleby brunatne wyługowane i kwaśne. Podłoże budują utwory lessowe, stąd też gleby analizowanego terenu zaliczone zostały do rodzaju gleb lessowych.

Jeśli chodzi o kompleksy przydatności rolniczej to na analizowanym terenie można wyróżnić kompleks pszenno-dobry (2) w części zachodniej oraz kompleks zbożowo-pastewny mocny (8) w części wschodniej. W dolinie cieku Osiny wyznaczono użytki zielone średnie (2z).

2.7 ZASOBY NATURALNE

Analizowany teren obejmuje część złoża „Żory – Warszowice”, które zostało udokumentowane w 2011 r. przez Jastrzębską Spółkę Węglową. Złoże to zostało wydzielone ze złoża „Warszowice-Pawłowice-Płn”. Złoże „Żory – Warszowice” graniczy ze złożami „Pniówek”, „Borynia”, „Żory”, „Warszowice-Pawłowice-Płn”.

Tabela 2 Udokumentowane złoża analizowanego terenu

ID Midas	Kopalina	Złoże/ Zasoby geologiczne bilansowe	Obszar Górniczy/ Teren górniczy/	Stan zagospodarowania
15668	Węgiel kamienny i metan jako kopalina towarzysząca	Żory-Warszowice / 151 916 tys. ton ⁶	brak	Złoże rozpoznane szczegółowo

Na dzień dzisiejszy brak jest bardziej szczegółowych informacji o możliwym podjęciu eksploatacji na tym terenie. Jastrzębska Spółka Węglowa ma plany związane z eksploatacją na tym terenie, wstępnym krokiem jest jednak ujawnienie udokumentowanych złóż w suikzp oraz mpzp poszczególnych gmin. Niniejsze opracowanie jest właśnie częścią tego etapu, który nie przesądza jednak o podjęciu eksploatacji. Ujawnienie udokumentowanych złóż kopalni jest wymogiem ustawowym wynikającym z art. 95 ustawy prawo geologiczne i górnicze.

2.8 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Analizowany teren ma charakter wybitnie rolniczy. Zdecydowaną jego większość pokrywają uprawy polowe pozostające w zagospodarowaniu. Przy ul. Partyzantów i przy ul. Śląskiej znajdują się pojedyncze zabudowania. Również gdzieś wśród pól znajduje się zabudowa zagrodowa. Tereny rolnicze właściwie pozbawione są zadrzewień śródpolnych czy miedz. Pojedyncze zadrzewienia znajdują się: pomiędzy ul. Śląską i potokiem Osiny (jest to

⁶ Bilans zasobów złóż kopalni w Polsce, PIG Warszawa, 2012

dawne gospodarstwo, rosną tu bzy i leszczyny, pozostałość dawnego sadu), po zachodniej stronie ul. Śląskiej (niewielkie zadrzewienie złożone z olchy, topoli i wierzby iwy) oraz dębowo – brzozowe zadrzewienia we wschodniej części obszaru. Zadrzewienia te nie posiadają ponadprzeciętnych wartości przyrodniczych. Jedynym obszarem, który prezentuje ponadprzeciętne wartości jest dolina potoku Osiny. W dużej mierze jest ona położona poza północną granicą opracowania w mieście Żory. Występuje tu ciek Osiny, w jego otoczeniu rosną płaty trzcinowisk (zbiorowisko szuwaru trzcinowego *Phragmitetum australis*), a gdzieś tam pojedyncze olchy grupujące się miejscami w zadrzewienia o charakterze lasu łęgowego jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum*. Miejscami teren jest podmokły, o charakterze bagniska. Dolina potoku Osiny w granicach opracowania obejmuje fragment o długości ok. 400 metrów, z czego na długości ok. 200 metrów znajdują się stawy hodowlane o charakterze stricte gospodarczym, pozbawione pasów szuwarów. Kolejne 200 metrów zajmują zbiorowiska trzcinowe. Na północnym brzegu potoku Osiny znajduje się niewielki las w którym dominują dęby szypułkowe. Teren doliny potoku Osiny wskazywany był do objęcia ochroną.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004

Na analizowanym terenie ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust.1 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zm.).

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Pawłowice proponuje się utworzenie użytku ekologicznego na terenie stawów w dolinie potoku Osiny. Na stawach masowo występują chronione gatunki roślin wodnych: grążel żółta (*Nuphar lutea*) i salwinia pływająca (*Salvinia natans*), a w dolinie zbiorowiska trzcinowisk i lasów łęgowych. Propozycje powołania form ochrony przyrody w Krzyżowicach pojawiły się w literaturze w połowie lat 90 (Domański i in, 1995, Urbisz A., 1996, Domański R. 1997). Zostały one później powtórzone w Programie Ochrony Środowiska (2004). Biorąc pod uwagę przeprowadzoną inwentaryzację przyrodniczą należy uznać, że tereny te wypełniają ustawową definicję użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo – krajobrazowego i z powodzeniem mogłyby zostać objęte ochroną.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie występuje krajobraz kulturowy związany z działalnością rolniczą i rybacką. Głównymi typami krajobrazu, który można wyróżnić na analizowanym terenie jest: krajobraz pól wielkoobszarowych, krajobraz wsi w typie ulicówki, krajobraz wsi rozproszonej oraz krajobraz stawów hodowlanych. Krajobraz pól wielkopowierzchniowych zaznacza się właściwie na całej powierzchni objętej zmianą studium, pozostałe zaś krajobrazy występują jedynie miejscowo. Ciekawym naturalnym typem krajobrazu charakteryzują się dolina cieku Osiny, reprezentująca typ podmokłych dolin cieków użytkowanych jako łąki i pastwiska. Obecnie ten typ zagospodarowania zanika, a podmokłe łąki i pastwiska zarastają krzewami i przekształcają się w naturalne lasy łęgowe.

2.11 KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym terenie w literaturze przedmiotu nie wytypowano występowania korytarzy ekologicznych⁷. Dolina potoku Osiny oraz tereny rolne pełnią funkcje lokalnych korytarzy ekologicznych.

2.12 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie nie występują zabytki ani obiekty o wartościach kulturowych.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Uaktualnienie obowiązującego studium związane jest z ujawnieniem nowo udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Żory – Warszowice”. W przypadku braku realizacji ustaleń studium, zmiany w środowisku będą praktycznie takie same jak przy jego uchwaleniu. Należy pamiętać, że obecnie na terenie gminy obowiązują już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które w zdecydowanej większości zostają utrzymane. Projekt studium w sposób nieznaczny koryguje ustalone w studium z 2009 r. granice jednostek urbanistycznych. Ujawnienie udokumentowanych złóż kopalin jest obowiązkiem ustawowym i projekt studium jedynie ten wymóg spełnia.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Na analizowanym terenie obecnie nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska. Można jednak zwrócić uwagę na kilka zagadnień, które wpływają na stan środowiska tego fragmentu gminy Pawłowice. Na terenie położonym na zachód od ul. Śląskiej znajduje się dzikie wysypisko śmieci (wśród pól, widoczne na fotografii). Kolejnym problemem są osiadania terenu ze strony eksploatacji podziemnej prowadzonej przez KWK Pniówek, osiągają one jednak niewielkie wartości (I kategoria terenu górniczego). Należy również zwrócić uwagę na brak ustanowienia formy ochrony przyrody „Dolina potoku Osinki”, choć postulat jego ochrony był zgłaszany już w latach 90. Na analizowanym terenie występuje niska bioróżnorodność, na co mają wpływ bardzo dobre klasy gleb tu występujące i maksymalne ich wykorzystanie jako gruntów wielkopowierzchniowych.

⁷ Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt zmiany studium wprowadza nowe tereny, które mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych. W przeważającej większości będzie to jednak zabudowa uzupełniająca już istniejącą strukturę, która była już obecna w obowiązującym studium z 2009 r. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. Zasady ochrony wód powierzchniowych były już wskazane w studium z 2009 r., w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt studium przewiduje:

- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i dążenie do poprawy ich klasy czystości poprzez zdecydowane ograniczenie występowania zabudowy bez oczyszczania ścieków bytowych oraz działania ograniczające zanieczyszczenie wód związkami chemicznymi wykorzystywanymi w rolnictwie,
- podejmowanie działań w kierunku zachowania grawitacyjnego spływu wód powierzchniowych w dotychczasowym układzie zlewni rzek Odry i Wisły oraz nie dopuszczanie do powstania zalewisk bezodpływowych,
- możliwość tworzenia nowych zbiorników wodnych i stawów rybnych w obszarach jednostek urbanistycznych „Z2 – dolin rzek i potoków” tworzących podstawę struktury przyrodniczej gminy,
- w strefie 20 m od cieków i zbiorników wodnych wprowadza się zakaz lokalizacji nowej zabudowy, ogroduzenia i innej działalności prowadzącej degradację szaty roślinnej, za wyjątkiem obiektów związanych z hodowlą ryb.
- regulacje techniczne cieków wodnych muszą być ograniczone do niezbędnego minimum, musi zostać zachowana więź hydrologiczna koryt z otoczeniem, a także zachowana ich obudowa biologiczna,
- zachowanie stref buforowych (lasy, roślinność łąkowa, olsy i inne naturalne zbiorowiska roślinne) w dnach dolin, łóżyskach rzek, potoków i zbiorników wodnych, w celu ograniczania dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych.

Projekt studium proponuje również w zakresie oczyszczania ścieków:

- utrzymuje się grawitacyjno-pompowy system odprowadzania ścieków bytowych na oczyszczalnię zlokalizowaną w sołectwie „Krzyżowice”,
- na terenach nie objętych kanalizacją grupową dopuszcza się stosowanie lokalnych urządzeń, których parametry oczyszczenia ścieków odpowiadają przepisom szczególnym,

Budowa kanalizacji jest dla środowiska przyrodniczego niezwykle pożądana i w dalekosiężnym rozwoju gminy rozbudowa sieci kanalizacyjnej winna być priorytetem.

Projekt studium nie wprowadza urbanizacji na tereny istniejących cieków czy stawów, nie przewiduje się więc zagrożenia tego komponentu środowiska, a w związku z ciągłą rozbudową sieci kanalizacyjnej zagrożenia jakości wód zostanie zdecydowanie ograniczone.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązanym systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc tak samo ustalenia przedstawione dla ochrony wód powierzchniowych w zakresie gospodarki ściekowej (przedstawiono je w rozdziale 5.1).

Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak np. egzekwowanie przez gminę wywozu nieczystości oraz rozwój infrastruktury kanalizacyjnej.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń studium nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji, zwłaszcza w niżej położonych częściach obszaru. W celu przeciwdziałania temu zjawisku projekt studium ustala:

- konieczność ograniczenia źródeł emisji lokalnych, poprzez realizację programu przeciwdziałaniu niskiej emisji i stosowanie nisko lub bezemisyjnych źródeł energii,
- stworzenie programu termoizolacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- ograniczenie zagrożeń zanieczyszczenia powietrza ze zwałowiska „Kościelniok”,
- ograniczenie ruchu samochodowego w centrum gminy,
- kształtowanie obudowy tranzytowych ciągów komunikacyjnych zielenią, w tym w formie alej i szpalerów drzew.

Za pozytywne należy uznać, że doliny rzeczne pozostawia się wolne od zabudowy.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt studium zakłada nieznaczne, w stosunku do stanu istniejącego poszerzenie funkcji mieszkaniowej i zagrodowej. Realizacja tych funkcji w sposób nieznaczny wpłynie na przekształcenie powierzchni terenu. Zmiany te należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji. Projekt studium nie wprowadza natomiast przeznaczeń, które wiązałyby się ze znaczącymi zmianami ukształtowania terenu jak nowe drogi wyższych klas, czy tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin. Ponieważ projekt studium uwarunkowań jest dokumentem tylko ogólnie określającym sposób zagospodarowania terenów gminy, nie sposób na obecnym etapie określić dokładnie w jaki sposób powierzchnia terenu będzie przekształcana.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zachowuje zasoby glebowe, a zabudowa mieszkaniowa M2 i zagrodowa R1 nie wkracza na tereny gruntów rolnych analizowanego terenu. Tak więc pod tym względem wielkopowierzchniowe grunty rolne sołectwa nie są zagrożone. Pewnym problemem może

być wprowadzenie możliwości lokowania terenów odnawialnych źródeł energii na terenach R2. W takim przypadku zagrożone byłyby gleby klasy III, powszechnie tu występujące. Gleby klas III położone w granicach administracyjnych gmin, zgodnie z brzmieniem ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. nr 121, poz.1266 z póź. zm.) podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia w planach miejscowych. Gleb klasy III na analizowanym terenie jest bardzo dużo, właściwie obejmują one całość terenów R2, na dzień dzisiejszy, na poziomie ogólności studium, nie sposób wskazać które z tych terenów mogłyby być wskazane do zmiany przeznaczenia.

Na analizowanym terenie nie występują powierzchnie ujęte jako Ls w ewidencji gruntów, które byłyby wskazane do zmiany przeznaczenia na skutek wprowadzenia jednostek M2 lub R1.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt studium nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami węgla kamiennego i uniemożliwiały w przyszłości ich eksploatację.

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zasadzie nie ma wpływu na prowadzenie podziemnej działalności górniczej, z założenia bowiem odnosi się tylko do powierzchni terenu. Zgodnie z przepisami art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2011 nr 163 poz. 981) w nawiązaniu do art. 96 ustęp 1 w suikzp ujawnia się udokumentowane złoża kopalin. Artykuł 95 ust. 1 nakazuje:

„Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.”

Zgodnie z brzmieniem cytowanej wyżej ustawy prawo geologiczne i górnicze:

„Art. 23 ust. 2 pkt. 2 wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów wymaga uzgodnienia z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) właściwym ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności; kryterium uzgodnienia jest zgodność zamierzonej działalności z przeznaczeniem lub sposobem korzystania z nieruchomości określonym w sposób przewidziany w art. 7.”

„Art. 7. 1. Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.”

Tak więc minimalnym kryterium dla uzyskania koncesji na podziemne wydobywanie kopalin jest ujawnienie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego udokumentowanych złóż kopalin – co w projekcie studium zostało spełnione. Dalszym kryterium, na etapie uzyskania koncesji jest wykazanie czy działalność górnicza nie naruszy przeznaczenia określonego w mpzp. Innymi słowa, dla terenu gminy Pawłowice konieczne będzie wykazanie czy w dalszym ciągu możliwe będzie zachowanie przeznaczeń terenu: np.

tereny mieszkaniowe nie mogą utracić możliwości zabudowy, tereny rolne możliwości prowadzenia upraw polowych, a tereny leśne prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010r. Nr 213, poz. 1397) uzyskanie koncesji na podziemną eksploatację węgla kamiennego wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w którego granicach znajdują się udokumentowane złoża węgla kamiennego obligatoryjnie musi je ujawnić, co w żaden sposób nie przesądza jednak o dopuszczeniu do eksploatacji. Dopuszczenie takie jest dopiero elementem dalszego postępowania administracyjnego. Należy dodać, że obecnie (t.j. marzec 2013 r.) wedle posiadanej wiedzy żaden z podmiotów nie przystąpił do sporządzania takiego raportu oddziaływania na środowisko.

Nie jest możliwym oszacowanie na etapie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ewentualnych skutków eksploatacji ze względu na brak konkretnych dokumentów (t.j. raportu oddziaływania na środowisko).

5.6 WPŁYW NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na terenie fragmentu gminy Pawłowice, sołectwo Krzyżowice projekt studium nie wprowadza znaczących zmian w zakresie najistotniejszych z punktu widzenia ochrony przyrody terenów tj. poszczególnych zadrzewień oraz doliny Osinki. Na tych terenach generalnie nie wprowadza się nowych form zagospodarowania (tereny M2 i R1), które w sposób znaczący wpływałyby na środowisko przyrodnicze. Na pozostałym terenie projekt studium wprowadza umiarkowaną urbanizację (tereny M2 i R1), która jednak w dużej mierze oparta jest o rozbudowę istniejącego zagospodarowania terenu oraz była już obecna w edycji studium z 2009 r. W stosunku do istniejącego zagospodarowania projekt studium wyznacza nieznaczne poszerzenie nowych terenów z możliwością zabudowy. Na podstawie studium zostaną sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a w nich zawarte zostaną, wybrane spośród katalogu zawartego w studium dla każdego z obszarów polityki przestrzennej, przeznaczenia terenu. Należy w tym miejscu podkreślić, że sposób kreślenia polityki przestrzennej oparty o obszary polityki przestrzennej nie oznacza, że cały teren zostanie zabudowany. Precyzyjne ustalenia i wskazanie terenów pod zabudowę nastąpi w planach miejscowych. W planach tych będą musiały być wzięte pod uwagę również pozostałe ustalenia studium dotyczące np. ochrony środowiska czy ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Tereny na których planuje się zmianę przeznaczenia to na dzień dzisiejszy grunty rolne pozostające w użytkowaniu lub otoczenie istniejącej już zabudowy. Na tych terenach brak jest wartości przyrodniczych. Brak jest tu nawet takich elementów jak zadrzewienia śródpolne, remizy, aleje i szpalery drzew, które zwykle dodają wartości przyrodniczej terenom rolnym. Tak więc zmiana ich przeznaczenia nie spowoduje utraty cennych wartości przyrodniczych. Zabudowa tych terenów spowoduje wykluczenie z funkcji rolniczej i przyrodniczej istniejących tu gleb oraz użytków rolnych. Należy spodziewać się tutaj zmiany

w środowisku roślinnym wyrażające się między innymi w zanikaniu roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z terenami upraw zostaną z tych terenów wyparte. Zamiast istniejących ekosystemów rolniczych wprowadzone zostaną ekosystemy charakterystyczne dla podmiejskich dzielnic z zabudową jednorodzinną. Funkcja przyrodnicza, kształtowana obecnie w sposób dość naturalny (o ile traktować tak rolnictwo) zostanie podporządkowana zorganizowanemu kształtowaniu środowiska przyrodniczego – tworzenie parków, zieleńców i ogrodów przydomowych.

Projekt studium wprowadza możliwość lokalizowania na terenach R2 odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW. Możliwość ta nie dotyczy elektrowni wiatrowych, gdyż w projekcie studium wprowadzono zakaz ich realizacji w odległości 20 km od radaru meteorologicznego na górze Ramża, głównie chodzi tu o możliwość lokalizacji popularnych ostatnio elektrowni słonecznych czyli tzw. ogniw fotowoltaicznych. Na terenach R2 nie występują cenne wartości przyrodnicze, są to wielkopowierzchniowe grunty orne. Zabudowa tych terenów ogniwami słonecznymi nie wpłynie więc na degradację jakichkolwiek cennych siedlisk przyrodniczych. Możliwy jest negatywny wpływ na populację ptaków tego terenu. Na terenach rolnych występują głównie ptaki związane z terenami rolnymi, a więc skowronki, szpaki, potrzaszce i.t.p. Z jednej strony istnieje możliwość porzucenia siedlisk rolnych przez te ptaki, należy jednak zwrócić uwagę, że są to powszechnie w Polsce występujące gatunki krajobrazu rolnego⁸. Z drugiej jednak strony duża ilość nowych elementów mogących stanowić skrytki dla ptaków (elementy konstrukcyjne poszczególnych paneli) może paradoksalnie przyczynić się do wzrostu populacji występujących tu ptaków⁹. Na dzień dzisiejszy trudno jest ocenić wpływ lokowania elektrowni słonecznych na stan środowiska przyrodniczego tego terenu, gdyż nie jest znana żadna charakterystyka (wielkość, położenie i.t.p.). Można jednak stwierdzić, że ze względu na rodzaj występującego tu siedliska (wielkopowierzchniowe grunty rolne) nie przewiduje się zagrożenia dla szczególnie rzadkich siedlisk czy gatunków.

Reasumując na terenach przeznaczonych w projekcie planu do zabudowy nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym terenie nie występują formy ochrony przyrody. Teren doliny potoku Osinki proponowany był do objęcia ochroną w literaturze przedmiotu. Projekt studium nie wprowadza funkcji, które kolidowałyby z tym terenem. Ustalono tu tereny W wód i Z2 dolin wód i potoków.

⁸ Tomiałojć, Stawarczyk 2003; „Awifauna Polski; rozmieszczenie, liczebność i zmiany”, Pro Natura Wrocław,

⁹ por. Tryjanowski P., Łuczak A.; Wpływ elektrowni słonecznych na środowisko przyrodnicze [w] Czysta Energia nr 1/2013

Korytarze ekologiczne - Na analizowanym terenie w literaturze przedmiotu¹⁰ nie wytypowano istnienia korytarzy ekologicznych. Teren doliny potoku Osinki, pełniący funkcję lokalnego korytarza ekologicznego pozostawia się w bieżącym użytkowaniu.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Przyjęty w studium kierunek rozwoju gminy Pawłowice nie wpłynie znacząco na zmianę jego krajobrazu. Poszczególne tereny będą rozwijały się w ramach już istniejącego układu urbanistycznego. Zapisy projektu studium, które dążą do zintensyfikowania zabudowy wpłyną na poprawę krajobrazu i jego zharmonizowanie. W zapisach projektu studium znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Projekt zmiany studium gminy Pawłowice realizowany jest metodą tzw. obszarów polityki przestrzennej, która zakłada w ramach poszczególnych jednostek szeroką gamę przeznaczeń terenu, która może zostać dopuszczona w miejscowym planie. Tak więc to w miejscowym planie nastąpi już skonkretyzowanie danych przeznaczeń oraz określenie form przestrzennych, które będą kształtowały krajobraz gminy i poszczególnych części gminy.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na terenie objętym zmianą nie występują zabytki i obiekty o wartościach kulturowych.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt studium wprowadza funkcje, które mogą nieznacznie pogorszyć jakość powietrza atmosferycznego, jednak w znaczącej większości będzie to uzupełnienie istniejącej zabudowy. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych lub przemysłowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle poważnym zagrożeniem jest znaczące poszerzenie oraz uzupełnianie już istniejącej zabudowy mieszkaniowej, która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt studium wprowadza następujące ustalenia:

- konieczność ograniczenia źródeł emisji lokalnych, poprzez realizację programu przeciwdziałaniu niskiej emisji i stosowanie nisko lub bezemisyjnych źródeł energii,
- stworzenie programu termoizolacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- ograniczenie zagrożeń zanieczyszczenia powietrza ze zwałowiska „Kościelniok”,
- ograniczenie ruchu samochodowego w centrum gminy,

¹⁰ Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007

- kształtowanie obudowy tranzytowych ciągów komunikacyjnych zielenią, w tym w formie alej i szpalerów drzew.

Należy zaznaczyć, że systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826 ze zm). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach usługowych i infrastrukturalnych nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych **nie powinna** powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Projekt studium nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. nowe rozwiązania drogowe. Zagrożenie związane z ponadnormatywnym hałasem może więc wystąpić tylko na terenach zabudowy mieszkaniowej, a jak wspomniano powyżej ponadnormatywny hałas należy ograniczyć do granic działki. Niewątpliwie jednak wprowadzenie urbanizacji na nowe tereny spowoduje nieznaczące pogorszenie jakości klimatu akustycznego.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt studium nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej oraz innych źródeł promieniowania niejonizującego. W projekcie studium w tej dziedzinie ustalono:

- eliminowanie i ograniczenie zabudowy w polach elektromagnetycznych linii wysokiego napięcia i stacji elektromagnetycznych, (pokazano je na rysunku studium dla linii wysokiego i średniego napięcia)
- uwzględnienia zagadnień związanych z promieniowaniem niejonizującym na poziomie planów miejscowych oraz decyzji związanych z lokalizacją obiektów będących źródłem tego promieniowania.

Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Przewiduje się, że wprowadzone zabezpieczenia w zupełności regulują problem zabezpieczenia ludności przed polami elektromagnetycznymi, tym bardziej, że badania prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykazują generalnie na brak przekroczeń poziomów pól elektromagnetycznych w województwie Śląskim¹¹.

¹¹ Raport o stanie środowiska na rok 2008, WIOŚ, Katowice, 2009
Informacja o stanie środowiska na rok 2009, WIOŚ, Katowice, 2010

Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a co za tym idzie i studium uwarunkowań i ustaleń gminy nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (Ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również odpowiednie uchwały Rady Gminy oraz wojewódzkie programy gospodarki odpadami. Na analizowanym terenie nie występują składowiska odpadów, projekt studium nie wprowadza też lokalizacji nowych obiektów tego typu.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym terenie nie występuje zagrożenie powodziowe.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym terenie występują tereny predysponowane do wystąpienia ruchów masowych ziemi. Projekt studium nie wprowadza jednostek z możliwością zabudowy na tych terenach.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt studium nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

W szczególności zaproponowano:

- ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych poprzez konieczność dostosowania zabudowy i zagospodarowania terenu do obowiązujących przepisów,
- konieczność takiego zagospodarowania terenów, które zapewni dopełnienie norm wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826),
- zachowanie wzdłuż cieków pasów ochronnych wykluczonych z zabudowy,
- wprowadzenie parametrów maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnych wskaźników intensywności zabudowy, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz określenie minimalnych powierzchni działek budowlanych,
- zachowanie naturalnego przebiegu rzek i potoków,

- zachowanie zieleni łąkowej i zadrzewień na terenach nadbrzeżnych rzek i potoków,
- objęcie ochroną prawną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych oraz dążenie do uznania za pomniki przyrody drzew o wymiarach pomnikowych
- zachowanie istniejących i tworzenie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- możliwość zalesienia i zadrzewienia gleb niskich klas bonitacyjnych w otoczeniu istniejących kompleksów i enklaw leśnych

W zakresie ochrony wód podziemnych:

- dążenie do objęcia systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków całości obszaru zurbanizowanego gminy,
- stworzenie monitoringu zagrożeń zwałowiska „Kościelniok” dla Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – Jastrzębie (Q/7),
- dopuszczenie do nowych inwestycji produkcyjnych, usługowych, mieszkaniowych i komunikacyjnych na obszarze gminy z przestrzeganiem zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska oraz zakazu tworzenia nowych składowisk odpadów i dużych baz paliw.

W zakresie ochrony wód powierzchniowych:

- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i dążenie do poprawy ich klasy czystości poprzez zdecydowane ograniczenie występowania zabudowy bez oczyszczania ścieków bytowych oraz działania ograniczające zanieczyszczenie wód związkami chemicznymi wykorzystywanymi w rolnictwie,
- możliwość tworzenia nowych zbiorników wodnych i stawów rybnych w obszarach jednostek urbanistycznych „Z2 – dolin rzek i potoków” tworzących podstawę struktury przyrodniczej gminy,
- w strefie 20 m od cieków i zbiorników wodnych wprowadza się zakaz lokalizacji nowej zabudowy, ogrodzenia i innej działalności prowadzącej degradację szaty roślinnej,
- regulacje techniczne cieków wodnych muszą być ograniczone do niezbędnego minimum, musi zostać zachowana więź hydrologiczna koryt z otoczeniem, a także zachowana ich obudowa biologiczna,
- zachowanie stref buforowych (las, roślinność łąkowa, olsy i inne naturalne zbiorowiska roślinne) w dnach dolin, łóżyskach rzek, potoków i zbiorników wodnych, w celu ograniczania dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych.

W zakresie ochrony powietrza:

- konieczność ograniczenia źródeł emisji lokalnych, poprzez realizację programu przeciwdziałaniu niskiej emisji i stosowanie nisko lub bezemisyjnych źródeł energii,
- stworzenie programu termoizolacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- ograniczenie zagrożeń zanieczyszczenia powietrza ze zwałowiska „Kościelniok”,
- ograniczenie ruchu samochodowego w centrum gminy,
- kształtowanie obudowy tranzytowych ciągów komunikacyjnych zielenią, w tym w formie alej i szpalerów drzew.

W zakresie ochrony przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym:

- konieczność ograniczenia ruchu samochodowego, a w szczególności ruchu ciężkiego w centrum gminy, w rejonach tworzenia przestrzeni publicznych w sołectwach oraz na terenach mieszkaniowych,
- zastosowanie ekranów akustycznych wzdłuż drogi krajowej nr 81 na odcinkach, gdzie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej,
- lokalizacja nowej zabudowy wzdłuż drogi nr 81, nr 938 i nr 933 oraz planowanej obwodnicy w ciągu tej drogi wymaga zachowania odległości zapewniającej ochronę przed hałasem w zależności od rodzaju tej zabudowy oraz minimalizowane zasięgu i wpływu negatywnego oddziaływania tych dróg dla nowej zabudowy poprzez stosowanie barier i przegród akustycznych i strefowanie zabudowy,

W projekcie studium nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Projekt zmiany studium nie wprowadza funkcji, które powodowałyby konieczność rozpatrywania wprowadzenia działań minimalizujących, kompensujących lub alternatywnych.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

W projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice nie wprowadza się form zagospodarowania, które mogłyby wpłynąć negatywnie na jakikolwiek obszar Natura 2000, w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie oceny projektu studium nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Projekt studium nie wprowadza funkcji, które byłyby szczególnie uciążliwe dla środowiska, w związku z czym nie ma konieczności prowadzenia specjalnie określonego monitoringu. Jednocześnie zakres studium określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [t.j. Dz. U. z 2012 poz. 647] oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy [Dz. U. Nr 118, poz. 1223] nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w studium uwarunkowań. Istotny jest również fakt, że studium jako dokument o charakterze strategicznym nie jest podstawą do realizacji poszczególnych przekształceń. Ich realizacja może nastąpić dopiero po uchwaleniu planów miejscowych lub wydaniu innych decyzji administracyjnych.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień studium będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice zostało uchwalone w 2009 r.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń studium na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Celem wykonania nowego studium było ujawnienie udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Żory-Warszowice”.

Opracowanie obejmuje teren północnej części sołectwa Krzyżowice, w gminie Pawłowice. Administracyjnie gmina Pawłowice położona jest w południowej części województwa śląskiego, w powiecie pszczyńskim. Na obszarze gminy dominującymi utworami budującymi współczesną powierzchnię są utwory związane z okresem zlodowaceń: piaski i gliny. Oś hydrograficzną analizowanego terenu stanowi potok Osinki. Na obszarze gminy występują piętra wodonośne w utworach czwartorzędu, wyznaczone tu zostały Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Pod całym analizowanym terenem występują złoża węgla kamiennego, które w części południowej są przedmiotem eksploatacji. Środowisko przyrodnicze ma głównie charakter terenów rolniczych, będących w użytkowaniu. Na analizowanym terenie nie występują formy zabytkowe.

Projekt studium zakłada uzupełnienie już istniejącej struktury osadniczej i nie wykracza w sposób znaczący poza jej obecne ramy. W wyniku urbanizacji nowych terenów może wystąpić wpływ na wody powierzchniowe i podziemne oraz na klimat. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenach objętych zmianami zostaną przekształcone, a funkcja zmieniona na skutek urbanizacji. Na terenach planowanych pod zabudowę istniejące środowisko ulegnie całkowitej degradacji. Nie przewiduje się wystąpienia szczególnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, gdyż planowane zmiany przeznaczenia dotyczą głównie gruntów ornych.

Wzrost stopnia urbanizacji wpłynie nieznacznie na jakość powietrza atmosferycznego na skutek niskiej emisji ze strony zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego. Projekt studium wprowadza ograniczenia w zabudowie na terenach predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych ziemi. Na analizowanym terenie nie występują zagrożenia powodziowe.

Projekt studium nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym szczegółowe wskaźniki urbanistyczne regulujące rozwój gminy w sposób zrównoważony.

Na etapie oceny projektu studium nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie studium.

Projekt studium nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Zebrzydowice, Gugik, Warszawa, 1995;

Absalon D. i inni: „Mapa sozologiczna w skali 1:50 000. Arkusz M-34-74-A Zebrzydowice”. Przedsiębiorstwo Gugik, Warszawa, 1995.

Brodziński I., Wilk S.: Mapy geośrodowiskowa w skali 1:50000. Arkusz M-34-74-A, Zebrzydowice, część A i B wraz z objaśnieniami, PIG, Warszawa, 2002

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Chmura A. I in., Rozpoznanie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemi wraz z programem wykonania prac terenowych oraz dokumentowania osuwisk na obszarze Powiatu Pszczyńskiego; PIG Sosnowiec, listopad 2010

Chowaniec J., Witek K., „Mapa Hydrogeologiczna w skali 1:50000 wraz z objaśnieniami, ark M-34-74-A Zebrzydowice, PIG, Warszawa, 2000

Domański R.: Zróżnicowanie flory oraz roślinności wodnej i błotnej zbiorników wód stojących na obszarze Płaskowyżu Rybnickiego. Praca doktorska, Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice, 1997

Domański R., Stebel A., Stebel A.M. 1995: “Godne ochrony obiekty przyrodnicze w południowej części województwa katowickiego. Część II”. Kształtowanie środowiska geograficznego i ochrona przyrody na obszarach uprzemysłowionych i zurbanizowanych 18. Uniwersytet Śląski. Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Wydział Nauk o Ziemi. Katowice-Sosnowiec.

Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948;

www.gus.pl - strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego

Jankowski A.T., Molenda T. 2007. Antropogeniczne środowiska wodne na Górnym Śląsku (cz. 4). Środowiska powierzchniowe – zbiorniki zapadliskowe i w nieckach osiadań. [w] Przyroda Górnego Śląska nr 48

Kondracki J., 1998: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.

Kruszyk R. „Ptaki Jastrzębia Zdroju i okolic”, UM Jastrzębie, 2002 r.

Kruszyk R., Zbroński R.; Ptaki wodne stawów rybnych koło Pawłowic Śląskich [w] Chrońmy Przyrodę Ojczystą nr LVIII 58 z 2002 r., zeszyt 6 listopad – grudzień;

Mapa geologiczna Polski, A – mapa utworów powierzchniowych, 1 : 200 000, ark. Cieszyn WG, Warszawa 1983.

Mapa geologiczna Polski, B – mapa bez utworów czwartorzędowych, 1 : 200 000, ark. Cieszyn. WG, Warszawa 1983.

Mapa Hydrogeologiczna Polski 1 : 200 000, ark. Cieszyn WG, 1983.

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995;

Opracowanie Ekofizjograficzne dla gminy Pawłowice, Werona sp. z o.o., Katowice, 2008 r.

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl> ;

- Parusel. J[red], Korytarze ekologiczne w województwie śląskim, CPDGŚ, Katowice 2007;
- Program ochrony środowiska gminy Pawłowice, Beskidzki Fundusz Ekorozwoju, Bielsko-Biała 2002 r.
- Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w roku 2005 - 2010 WIOŚ Katowice,
- Rejestr form ochrony przyrody województwa śląskiego – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Katowice, 2011;
- Rózkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa.
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice, Pracownia Urbanistyczna w Rybniku, 2009 r.
- Urbisz A. 1996: „Flora naczyniowa Płaskowyżu Rybnickiego na tle antropogenicznych przemian tego obszaru” Scripta Rudensia 6. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” Rudy Wielkie.
- Wójcik A.: „Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark M-34-74-A Zebrzydowice, PIG, Warszawa, 2007